

det vedkommer heller ikke Sagen. Vi maa nemlig hævde, at man maa have Lov til her at fremsætte Forslag for i og for sig at faae Tanken deri prøvet, aldeles bortset fra, om Forslaget er uigjennemføreligt, eller ikke; thi jeg maa hævde, at det er ikke noget Angreb paa en Ide, at den ikke nu lader sig gennemføre. Lad os blot aldrig komme paa det Philisterstandpunkt, at en Sandheds Værd, Vægt og Gyldighed i og for sig skal afhænge af, hvorvidt den for Diebliffet er gennemførlig eller ikke. Det er derfor, jeg ikke stemmer imod Forslaget, og Grunden til, at jeg ikke kan stemme for det, har jeg tidligere udtalt.

L. Larsen: Jeg havde virkelig ikke tænkt paa at tage Ordet i denne Sag; men jeg skal ikke negte, at jeg blev ganske forbauset ved at høre de Udtalelser, der kom fra den ærede sidste Taler, det ærede Medlem for Bornholm (Kofod). Han talte med en vis Sikkerhed og Fasthed om de kommunale Forhold paa Landet. (Kofod: Om Forholdene paa Bornholm.); ja, men ogsaa, saavidt jeg opfattede ham, om Forholdene i det øvrige Land. Det kan nu gjerne være, at han i sine Betragtninger i saa Henseende kan have havt nogen Ret; men jeg kan dog ikke undlade at gøre opmærksom paa, at Manden, Grundtanken i det Foredrag, vi nylig hørte af det ærede Medlem, efter min Opfattelse egentlig kunde have været paa sin Plads; jeg kan gjerne sige i 1848 og 49, da der forhandlede om politisk Frihed og Valgret for det menige Folk. Mig forekommer det, at den Tanke stærkt er gjort gjældende dengang, at det ikke kunde nytte noget at give Folket en udvidet politisk Valgret, fordi det ikke kunde bruge den. Jeg er egentlig en Ven af Grundtanken til den almindelige kommunale Valgret; men jeg skal indrømme, at Forholdene for Liden ere saadanne, at den Vælgerklasse, som hovedsagelig vælger til Folkethinget, ikke er venligsindet imod denne Grundtanke om en Udvidelse af de kommunale Valg. Jeg mener imidlertid, at den Betragtning, at der ikke er Trang til en saadan Udvidelse af den kommunale Valgret, ikke holder Stik, thi saavidt jeg har opfattet Forholdene ude paa Landet,

fører den Sammenfætning, som navnlig Sogneraadet har, ofte til Ensidighed i Betsatningsforholdene. Det er nemlig, som vi vide, umuligt for de $\frac{4}{5}$ af Skatteyderne at faae nogen egentlig Betydning med Hensyn til Skatteansættelsen, men det kan dog ikke negtes, at der, saaledes som det nu i al Fald stadig tegner til, at Betsatningsforholdene mere og mere ordnes i Kommunen, er noget Berettiget i, at disse $\frac{4}{5}$ skulle have lidt mere Indflydelse. Det er ganske vist, at de ikke rigtig forstaa at benytte en saadan Indflydelse, før de have faaet den; men det er den gamle Visé, vi saa godt kende, at man ikke kan lære at svømme, saalænge man ikke har været i Vandet. Det er ganske vist, at det, hvorpaa der stadig raabes i de lavere Klasser, er: Skaf os bedre Kaar, Oplysning og Gyde til at gøre vor Ret gjældende, saa skulle vi nok komme frem; men jeg maa dog gøre opmærksom paa, at denne Grundbetragtning heller ikke holder saa ganske Stik; thi den Samfundsklasse, her er Tale om at give Valgret, er just ikke den, som altid raaber paa bedre Kaar. Jeg er i saa Henseende ubesteden nok til at henvise til mig selv. Jeg synes, jeg har det godt; jeg raaber just ikke paa bedre timelige Kaar; men jeg er dog udelukket fra den kommunale Valgret, skjøndt jeg svarer en Skat til Kommunen af henved 30 Rd. om Aaret; jeg har ingen Indflydelse paa det Flertal, som ifølge Valgrettens Naturlove maa være raadende i Sognet. Det er ikke den Samfundsklasse, der saa stærkt raaber paa Forbedring saavel i aandelige som i materielle Kaar, der savner Valgretten, og den er ogsaa saaledes stillet, at der slet ikke er Tale om at faae den med ved den Udvidelse, her er foreslaaet; men, mine Herrer, det er Størstedelen af de skatteydende Statsborgere, kan jeg gjerne sige, som Talen her er om. Vi maa betænke, at det kun er den ene Femtedel, der vælger det større Flertal, og vi maa huske paa, at vi ialfsald kunne gjøre Regning paa, at de $\frac{3}{5}$ hovedsagelig bære de større Byrder. Dette er nu min Aufkuelse, fordi den Storbonde — om jeg maa bruge det Udtryk — som sidder godt i det, og som har en stor Indtægt, har overordentlig meget lettere ved